

Utredning gällande förutsättningar för inrättande av hemtjänstkontor i Töllsjö

Utredningsuppdrag

I Socialnämndens Verksamhetsplan och budget 2023 har Kommunfullmäktige gett Socialnämnden i uppdrag att utreda förutsättningar för att inrätta ett hemtjänstkontor i Töllsjö. Åtgärden ska syfta till ökad tillgänglighet för kommuninvånare och förbättrade arbetsvillkor för kommunens medarbetare

Utredningsförfarande

Intervjuer har genomförts med omvårdnadspersonal som arbetar i Töllsjödistriktet och enhetschef för Västgruppen. Enkätundersökning har genomförts med omvårdnadspersonal i hemtjänsten och omvärldsbevakning har genomförts för referensinformation från Marks kommun.

Nuvarande utförande av hemtjänst i Töllsjö

Personalen i hemtjänsten är organiserad i Väst- och Östgruppen. Inom varje grupp arbetar personalen på schemarader i olika distrikt där Töllsjövägen är ett distrikt och Töllsjö är ett annat. På Töllsjövägen arbetar 1 personal dagtid och 1 personal kvällstid. I Töllsjö arbetar 2 personal dagtid och 1 personal kvällstid. Personalen utgår från hemtjänstlokalen på Stationsvägen 13 där de har morgonrapport, får information från sjuksköterska, tar med sig utrustning och beger sig ut till brukarna. Schema över dagen finns i arbetsmobiltelefonerna där även elektroniska nycklar finns som gör att de kan öppna brukarnas dörrar elektroniskt. Varje personal har en egen bil och rör sig i sitt distrikt under

arbetspasset. En personal i Västgruppen har en extra larmtelefon och kommunicerar med den personal som befinner sig i aktuellt område.

Personalen hämtar brukarnas mat från restaurangen i Bollegården i samband med sin egna lunch och påbörjar eftermiddagspasset. I samband med rasten hämtas också nytt material för eftermiddagens omvårdnadsarbete ur centralförrådet på Stationsvägen 13.

Kvällspersonalen börjar vid 14-tiden och under eftermiddagen från klockan 14.00-17.00 sker social dokumentation, uppdatering av genomförandeplaner, kontakt med biståndshandläggarna och annan administration. Rapport av vikt och väsentlighet sker löpande under eftermiddagen och vid 17-tiden börjar kvällspasset. Medicinering sker vanligtvis vid klockan 08.00, 14.00, och 20.00.

Nattpersonalen börjar klockan 21.00 och får rapport från kvällspersonalen som går av sitt pass 22.00. I Bollebygd kommun arbetar 3 nattpersonal fördelade på 2 bilar där den ena av bilarna tar hand om dubbelbemanningar fram till 07.00 när rapport lämnas till morgonpersonalen.

Omvärldsbevakning

Marks kommun är en grannkommun till Bollebygds kommun med många små orter runt centralorterna Kinna/Skene. "Hela Mark ska leva" är en politisk vilja varför det är intressant att undersöka hur hemtjänsten är organiserad i den kommunen.

Varje hemtjänstdistrikt får budget fördelat utifrån behov med en grundbemanning mellan 10,1 årsarbetare till 17,2 årsarbetare. I Marks kommun bedöms behov av hemtjänstgrupp vid cirka 2000 timmar. Det pågår ett arbete med att slå ihop två hemtjänstdistrikt på vardera 1000h respektive 900h för att nå upp till de effektivitetsmått som är beslutade ska gälla.

Antal invånare	Ort	Äldreboende/Hemtjänstdistrikt	Antal timmar hemtjänst utförd tid.
-----------------------	------------	--------------------------------------	---

8400	Kinna	Kinnaborg	2000h
	Kinna	Rönnäng	2000h
6000	Skene	Lindäng	
2500	Fritsla	Solgård	
2400	Hyssna	Stomsåker	900h
2700	Örby	Dagcentral	
2300	Horred	Ekås	
3000	Björketorp	Dagcentral	
2200	Svansjö	Kullaby	
2900	Sätilla	Klockaregården	1000h
430	Töllsjö	Stationsvägen 13, Bollebygd	380h

Större distrikt har egen nattpersonal och mindre distrikt samarbetar för att få större geografisk yta att täcka. Cheferna sitter i anslutning till hemtjänstpersonalen och genom samlokalisering samarbetar hemtjänst och SÄBO med resursspass vid överkapacitet. Det finns inga andra lokaler än hemtjänstlokalerna som är placerade i äldreboendena och kommuninvånarna besöker aldrig hemtjänstlokalerna. Vid behov av kontakt ringer kommuninvånarna till bistånd, planerare eller till enhetschef.

Förbättrade arbetsvillkor för kommunens medarbetare

Medarbetare som intervjuats i utredningen är samstämmiga gällande att arbetsvillkoren skulle försämrats med en hemtjänstlokal i Töllsjö. Arbetsmiljömässigt skulle det bli en försämring utifrån isolering från kollegor, bristande informationsöverföring och omständlig logistik med utmaningar kring både hämtning av utrustning och matleveranser som utgår från Bollebygd. Ett fåtal medarbetare har uttryckt önskemål om en toalett. För tillfället finns det tillgång till toalett genom befintliga lokaler och dialog har förts med utbildningsförvaltningen om samarbete om förutsättningarna skulle förändras.

Enhetschefen förklarar att Töllsjö inte är ett promenad- eller cykeldistrikt utan ett område som kräver bil. Personalen som arbetar där befinner sig antingen hos brukare eller i sina bilar på väg till nästa brukare. Möjligheten att åka till

Stationsvägen 13 för toalettbestyr finns alltså eftersom de sitter i sina bilar, men det är inget som görs i dagsläget. Inte heller centrupersonalen kommer till hemtjänstlokalen vid Stationsvägen 13 under arbetspassen för toalettbestyr trots att de arbetar i direkt närhet.

I enkäten som genomförts svarar 1 personal ja och 9 personal nej om att arbetsmiljön hade blivit bättre med en hemtjänstlokal i Töllsjö.

Ökad tillgänglighet för kommuninvånarna

Både personal och enhetschef menar att hemtjänstlokalen inte är någon besöksverksamhet. Har kommuninvånarna behov av att komma i kontakt med hemtjänsten finns det olika vägar in. Önskar brukaren eller kommuninvånarna komma i kontakt eller ändra omfattning i sitt bistånd ringer de till biståndshandläggarna. Dem kan man också besöka i kommunhuset. Behöver brukaren omplanera något i schemat för hemtjänstpersonalen ringer de till hemtjänstplanerarna. Vill brukare eller anhöriga klaga på något eller om något är trasigt ringer de till enhetschefen. Det finns ingen som besöker hemtjänstlokalen eller kontoret vid Stationsvägen 13.

Personalen som intervjuats säger samtliga att det inte skulle bli någon skillnad för kommuninvånarna om ett hemtjänstkontor inrättades. Hemtjänstpersonalen cirkulerar i Töllsjö i bil och vid larm finns nycklarna till brukarna i mobiltelefonen. Förr hade de behövt åka till Stationsvägen 13 för att hämta nycklar men nu finns det en app i mobiltelefonen som låser upp dörrar. Eftersom personalen cirkulerar i Töllsjöområdet tar de larmen när de arbetar och planerar om besöken efter omständigheterna.

På frågan i enkäten om tillgängligheten för kommuninvånarna till hemtjänsten i Bollebygds kommun skulle öka genom att inrätta ett hemtjänstkontor i Töllsjö svarar 2 personal ja och 8 personal nej.

Bedömning

Frågan kring utlokaliserad hemtjänstgrupp i kommundel Töllsjö utreddes i tjänsteskrivelse 2022-04-22 Dnr: SN2022/38-3 där slutsatsen var att det inte

fanns något statistiskt underlag för att starta utlokaliserade hemtjänstgrupper i kommundelarna.

Vid jämförelse med den utredning som genomfördes 2022 går nu att konstatera en större stabilitet i antalet beviljade hemtjänsttimmar vid de mättillfällen som utförts 2023. Det totala antalet timmar är dock begränsade och genererar ett fåtal personal. Utifrån omvärldsbevakning resonerar grannkommun om utrymme för ett nytt hemtjänstdistrikt vid cirka 2000h per månad. I Töllsjö utförs cirka 380h per månad.

Ju mindre underlag desto större osäkerhet både på det arbetsmiljömässiga och ekonomiska planet. Hemtjänstverksamheten ska kunna anpassa sig vid snabba och ibland stora förändringar. Exempelvis när ett ärende avslutas eller ett nytt kommer in, vilket innebär att personal måste omfördelas i båda fallen.

Verksamheten måste kunna anpassa sig snabbt för att ekonomiska medel inte ska gå om intet. För personalen som arbetar i det lilla teamet kan det också bli en osäker tillvaro med endast ett fåtal ordinarie kollegor vilket försvårar förutsättningarna vid till exempel sjukdom eller när omfördelning av personal behöver göras.

Medarbetare som intervjuats i utredningen är samstämmiga gällande att arbetsvillkoren skulle försämrats med en hemtjänstlokal i Töllsjö.

Arbetsmiljömässigt skulle det bli en försämring utifrån isolering från kollegor, bristande informationsöverföring och omständlig logistik med utmaningar kring både hämtning av utrustning och matleveranser som utgår från Bollebygd. Ett fåtal har uttryckt önskemål om tillgång till toalett under arbetstid. För tillfället finns det tillgång till toalett genom befintliga lokaler och dialog har förts med utbildningsförvaltningen om samarbete om förutsättningarna skulle förändras.

Tillgängligheten till hemtjänsten för kommuninvånare bedöms inte bli bättre genom ett hemtjänstkontor i Töllsjö då lokalen mestadels skulle vara obemannad och vid de tillfällen personalen är i lokalen skulle de vara på rast. Brukartid styrs av biståndsbeslut och vid förändrat behov ändras beslut och antal timmar utförd tid regleras. Som en liknelse är den nuvarande hemtjänstlokalen på

Stationsvägen 13 i Bollebygd inte heller tillgänglig för kommuninvånare för besöksverksamhet. Kommunikation sker genom telefonsamtal alternativt med kommunens biståndshandläggare i kommunhuset. Med ett hemtjänstkontor i Töllsjö föreligger tvärt om risk att kvalitén för hemtjänstens brukare skulle försämrans då personalen skulle gå miste om sjuksköterskornas informationsöverföring vid rapporteringstillfällena.

De som svarat ja i enkäten på att det skulle bli bättre för kommuninvånarna har syftat på svarstider att svara på larm. I Bollebygd kommun finns ingen egen larmpatrull som väntar på larm utan samtlig hemtjänstpersonal åker på larm de är geografiskt närmast utifrån larmansvariges samordning. Eftersom hemtjänsten i Töllsjö inte är ett gångdistrikt utan ett bildistrikt skulle inte heller fler hemtjänstpersonal promenera i samhället med ett lokalkontor att utgå ifrån.

Utifrån rådande förutsättningar är bedömningen att förutsättningar för inrättande av ett hemtjänstkontor i Töllsjö inte föreligger. Det skulle inte bidra till ökad tillgänglighet för kommuninvånare eller till förbättrade arbetsvillkor för kommunens medarbetare. Av underlaget i utredningen synes inrättande av hemtjänstkontor i Töllsjö snarare försämma tillgängligheten för kommuninvånarna och arbetsvillkoren för kommunens medarbetare.